

Alf Nilsson, Eva Rusz och Calle Brunell talade om sina nya böcker medan Jenny Jägerfeld funderar på att både vara psykolog och författare.

Intresset för Psykologiguident och Psykologtidningens monter under Bokmässan i Göteborg var mycket stort. En rad psykologer talade om allt från barnpsykologi, psykoterapi, arbetspsykologi och psykiatri till poesi, och de signerade sina böcker.

Publiktryck

när psykologer talade på

Per Magnus Johansson och Tobias Nordin drog mest publik.

Anna Kåver och Ulf Karl Olov Nilsson var vana talare.

Varför är det så mycket folk i er monter? frågade en utställare i en monter en bit ifrån vår monterplats på Bokmässan.

Svaret gav en kvinna som kom fram till oss:

– Ja, det är här som ni har så många intressanta programpunkter!

Svaret var naturligtvis de spännande föreläsningarna om psykologi. Många besökare kom också till montern för att bläddra i och köpa psykologernas böcker som såldes till mässpris. De flesta passade på att ta med sig Psykologförbundets gratisböcker *Vem som helst kan behöva en psykolog* och *Håll koll på titlarna. Psykologiguident* delade ut böckerna och sin egen folder.

– Det är fantastiskt att se vilket enormt intresse det är för våra programpunkter. Ett mycket bra tillfälle att marknadsföra psykologers breda och djupa kompetens, sade Emily Storm, ansvarig för *Psykologiguident*, och den som höll i trådarna under mässtdagarna.

Under fyra dagar, 22-25 september, avlöste psykologerna varandra med sina tal

och i pauserna kom mässbesökare fram och pratade med dem, med oss utställare eller de psykologer som fanns i montern för att svara på mer personliga frågor. De två första mässtdagarna var avsedda för branschfolk, det vill säga lärare och bibliotekarier medan allmänheten släpptes in efter en och en halv dag.

EFTERFRÅGAN VAR SÅ stor på vissa böcker i psykologi att de tog slut före mässans utgång. En sådan bok var Elisabeth Cleves *Hur länge ska hon vara död?*. Elisabeth Cleve talade om sin bok i vilken hon, utan att använda fackspråk, beskriver korttidsterapi med barn i kris på Ericastiftelsen.

– Det är alltid föräldrarna som söker för barnen, och landstinget bekostar terapin, sade hon och berättade att hon har skrivit en överenskommelse med de föräldrar vars barn skildras i boken. Föräldrarna har också fått läsa allt och kommentera det.

Ingrid Gråberg och Jenny Klefbom, som också besvarar frågor på *Psykologiguident*, återkom varje dag med en programpunkt som gällde

barn och ungdomar. De talade om kontroversiella frågor som mobbning och maktlekar, sexuella övergrepp och bortträngda minnen samt adhd, autism och tourettes. Båda är barn- och ungdomspsykologer och en fråga som engagerar dem är maktlekar bland skolbarn. De talade om boken *Angeläget om maktlekar*, utgiven av Almaeuropa och med bidrag av flera psykologer.

– I maktlekar utsätter man människor man faktiskt tycker om för våld. Den psykologiska mekanismen bakom är densamma som när man tränar barnsoldater som uppmanas att först ge sig på den egna familjen, sade Jenny Klefbom.

– Det är oacceptabelt att en enda unge ska utsättas för detta. Problemet är att vuxna inte tagit ställning mot maktlekar, vilket de måste, även om barnen säger att det är roligt, tillade Ingrid Gråberg.

Även Susanna Carolusson talade om barn. I sin bok *Det finns någon närvarande* skriver hon om ett barn med hjärntrauma.

ALF NILSSON TOG upp barnets utveckling ur ett teoretiskt perspektiv. I sin senaste bok *Homo psychicus* resonerar han utifrån psykologisk teori om hur

barnet i olika åldrar uppfattar "det främmande" och även det "kusliga", det vill säga den egna döden.

Ett mera lättsamt inlägg var Jenny Jägerfelds och Jonas Mosskinds diskussion om pek-boken *Max kaka* av Barbro Lindgren. Jenny beskrev hur dramaturgin i denna barnbok är uppbyggd på samma sätt som i annan litteratur.

– Huvudpersonen måste ha en önskan som driver handlingen framåt. Max vill ha en kaka. Det måste vara en hög insats för att det ska bli intressant. Därför måste det finnas något som går emot huvudpersonens önskan. Klimax inträffar när vovven tar Max kaka och båda blir arga, förklarade hon.

JENNY JÄGERFELD, som förra året fick Augustpriset för sin ungdomsroman *Här ligger jag och blöder*, pratade också med Calle Brunell, aktuell med romanen *Brev från en bruten horisont*, om att vara skrivan-de psykolog.

– En bok ska ut i världen, en terapi ska stanna i rummet, sade Jenny Jägerfeld.

Calle Brunell höll med, men påpekade också att psykologer är "trötta på att stå i skuggan":

– Vi vill visa att vi också kan laga mat och dansa tango.

– Nu vet människor att psy- ▶

mässan

Egil Linge och Dan Josefsson förbereder sig.

Elisabeth Cleve signerade sin bok.

Maktlekar engagerade Ingrid Gråberg och Jenny Klefbom.

kologer är vanliga människor och inte en gubbe med skägg.

– Det är avmystifierat, fortsatte Jenny Jägerfeld.

Om arbetspsykologi ur olika perspektiv talade Per Calleberg, Sara Henrysson Eidvall, Mattias Lundberg och Anders Wahlberg.

Per Calleberg berättade utifrån sin bok *Krishantering i arbetslivet* om vad han som konsult kan hjälpa till med när ett företag hamnar i kris.

– En chef är ansvarig för medarbetarna, verksamheten och sig själv. När en chef plockar in en krishandledare innebär det inte att han eller hon ska koppla bort sig själv, det är inte bra, sade Per Calleberg vars uppgift i denna situation är att stabilisera, bedöma och behandla.

Sara Henrysson Eidvall talade om ledarskap i ett utvecklingsperspektiv. Hon har skrivit boken *Träna ledarskap* tillsammans med Palle Lundberg, årets chef 2009.

– I det moderna arbetslivet vill vi själva välja vem som ska leda oss eftersom det har betydelse för vår hälsa, sa hon.

En av de böcker som sålde bäst var *Jäkla människa*, skriven av Mattias Lundberg och Anders Wahlberg. De tar upp olika typer som tidsoptimisten, falskspelaren och smitaren som skapar problem på en arbetsplats.

– Det blir ett problem om chefen inte tar itu med tidsoptimisten. Det kan bli en person som kommer att mob-

bas, sade Anders Wahlberg.

– Vi måste hjälpa tidsoptimisten genom att ställa krav, förklarade Mattias Lundberg.

PSYKOTERAPI OCH psykologisk behandling talade de fyra psykologerna Anna Kåver, Egil Linge, Majlis Lundström och Eva Rusz om. Eva Rusz bok *Varför hatar män kvinnor som älskar dem?* kom direkt från tryckpressarna till Bokmässan. Hon drog en stor publik båda gångerna

»En bok ska ut i världen, en terapi ska stanna i rummet«

Jenny Jägerfeld

hon med engagemang talade om de kvinnor hon mött i terapi, som brutit upp ur äktenskap där männen både misshandlat dem och utnyttjat dem ekonomiskt.

Anna Kåvers bok *Allians – Den terapeutiska relationen* kom också ut lagom till bokmässan. I denna bok förklarar hon hur psykoteraeutiskt arbete går till.

– Det måste finnas en allians för att en terapeutisk relation ska kunna komma till stånd. Det måste också finnas en samsyn mellan terapeuten och patienten om metoden, sade hon och tillade: Kbt går inte att uppnå

utan en allians, och alla är överens om att alliansen är A och O i alla terapier.

Egil Linge, psykolog, och Dan Josefsson, journalist, har i år kommit ut med sin andra gemensamma bok *Den mörka hemligheten*. Boken handlar om att lämna mörka händelser, eller trauman, bakom sig.

– Många människor som går omkring som levande fallstudier har inga nycklar till att förstå samspelet mellan sina trauman och svårigheter, sade Dan Josefsson.

– Ett annat problem, infogade Egil Linge, som både arbetar privat och inom primärvården, är att man inte ser bakomliggande trauman och att man gör mycket feldiagnostik i vården. Jag tror att många som får diagnosen adhd är feldiagnostiserade. De blir hyperaktiva men kan ha upplevt trauman.

Majlis Lundström, som arbetar med symboldrama, berättade om sin bok *Det icke verbalt sagda*. Hon betonade att människor kan förmedla icke verbala minnen från sin barndom i symboliska berättelser.

DET SOM DROG störst publik var Per Magnus Johansson, psykolog och idéhistoriker, när han talade med Tobias Nordin, verksamhetschef och chefsöverläkare för psykiatrin vid Sahlgrenska universitetssjukhuset. Långt över hundra åhörare samlades runt montern. Temat var

kort och gott ”Den psykodynamiska teorin”.

– Det är bättre att tala om förhållningssätt än att ansluta sig till en viss skolbildning, sa Per Magnus Johansson.

Tobias Nordin instämde:

– Jag tror det finns en risk med att okritiskt sätta in kbt för alla patienter. Det är inte så lätt att kategorisera samtal till olika patienter, utan förhållningssättet är det viktiga.

Per Magnus Johansson citerade den framlidne Anders Åhman, professor i arkitektur, som betraktat mental-sjukvården i ett historiskt perspektiv: ”I varje skede av sin historia under de senaste 150 åren tycks mentalvården just ha lämnat ett barbariskt förflutet bakom sig och blivit på en gång mänskligare och vetenskapligare. En sådan överskattning finns på många håll i den offentliga vårdens historia...”

Även poesin fick plats i *Psykologtidningens* och *Psykologiguide*ns monter. Ulf Karl Olov Nilsson, även kallad UKON, läste dikten *Det omedvetlösa livet* ur sin nya diktsamling *Brukaren*. Han talade om att vara både poet och psykolog, vilket han tyckte gick alldeles utmärkt och önskade var och en att kunna ägna sig åt det på sin lediga tid.

– Båda rollerna handlar om att använda ord, uttrycka ord och lyssna på ord, förklarade han. *

EVA BRITA JÄRNEFORS